

Skincare: ממרח

1. Rabbi Dovid Ribiat, The 39 Melochos, #29 Memachaik/Smoothing, pg. 913

Memachaik refers to smoothing hard, rough surfaces (e.g. wood) or even flexible materials (e.g. leather) that are firm in the sense that they cannot be readily molded into a shape.

Memarayach refers to smoothing soft, pliable substances that may be pressed or molded to a shape (e.g. wax).

2. Mishnah Shabbat 22:3 (Shabbat 146a)

ואם היתה נקובה לא יתן עליה שעוה, מפני שהוא ממרח.

And if there is a hole in it then one may not place wax on it, because he is smearing.

3. Talmud, Shabbat 75b

הממרח רטיה בשבת חייב משום ממהק.

One who smears a plaster on Shabbat is liable for smoothing.

4. Talmud, Shabbat 146b

מישחא: רב אסר ושמואל שרי. מאן דאסר גזרינן משום שעוה, ומאן דשרי לא גזרינן.

[Sealing a hole with] oil: Rav prohibits, Shemuel permits. The one who prohibits says we decree because of wax. The one who permits says we do not have such a decree.

5. Rabbi Yisrael Meir Kagan (19th-20th century Poland), Mishneh Berurah 314:45

אף על גב דאין מירוח בשמן, אסור דגזרינן אטו שעוה. ודוקא שמן עב, כיון דשייך בו קצת מירוח אתי לאחלופי.

Even though there is no smearing with oil, it is prohibited as a decree because of wax. But specifically thick oil, since there is some degree of smearing one might come to confuse it [for the case of wax].

6. Rabbi Eliezer Melamed (contemporary Israel), Pninei Halakha Shabbat 14:5

אם הקרם נוזלי, היינו שכאשר יניחו אותו על משטח – יתפשט, אין בו איסור ממרח ומותר לסוך בו את הגוף.

If the cream is liquid, meaning that when it is placed on a surface it spreads out, there is no prohibition of *memareiach* and one may anoint the body with it.

7. Rabbi Dovid Heber, THE KASHRUS, SHABBOS, AND PESACH GUIDE TO COSMETICS

<https://www.star-k.org/articles/kashrus-kurrents/353/the-kashrus-shabbos-and-pesach-guide-to-cosmetics/>

Viscosity is the property of resistance to flow, in a fluid. One unit of measurement is a centipoise (cP). Water has a viscosity of 1 cP. The viscosity of olive oil is 84 cP. The viscosity of store-bought honey at room temperature (70 F) is 8500 cP (this is a sample figure, other factors [e.g., type of honey, water content] may change the viscosity).

We measured the viscosity of various liquids using a viscometer. Our results indicate that products with a viscosity higher than 600 cP are subject to *memarayach*.

Solids and Ointments – One may not smear cream or ointment, or use bar soap, stick deodorant, or toothpaste on Shabbos. Similarly, one may not apply lipstick on Shabbos. This is true even if the lipstick is applied lightly.

Viscous Fluids – Thick oils and creamy hand soaps that are viscous and pour slowly are also subject to this prohibition. For example, *Softsoap Liquid Hand Soap* may not be used on Shabbos due to its thickness.

Fluids with Low Viscosity - Oils that pour faster (with a viscosity of 600 cP or less) are not subject to this prohibition. For example, STAR-K tested *Ultra Dawn Concentrated Dish Liquid/Anti-Bacterial Hand Soap* at room temperature (70 F) and determined that it is permissible to use on *Shabbos*.

8. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Orach Chaim 316:11

לא ישפשף ברגליו רוק ע"ג קרקע משום משהו גומות, אבל מותר לדרסו לפי תומו שאינו מתכוין למרח ולהשוות גומות, ואף על גב דממילא ממרח הוא, כי לא מכוין שרי, משום מאיסותא.

One may not rub saliva into earth with his feet, due to evening holes [in the ground], but one may trample it innocently, for he does not intend to smear and even holes. Even though he will automatically smear it, this is permitted without intent, because it's disgusting.

9. Rabbi Avraham Gombiner (17th century Poland), Magen Avraham 316:24

משמע דע"ג רצפה שרי לדברי המתירין כיבוד במרוצף... וצ"ע דליתסר משום מירוח עצמו וי"ל דממרח לא שייך אלא כשכונתו שיתמרח דבר ע"ג חבירו, אבל הכא רוצה שיבלע בקרקע.

This indicates that on a paved floor one could do this, within the view that permits sweeping paved floors... And this requires examination; it should be prohibited as actual smearing! And one could say that smearing is relevant only if one intends for one thing to be smeared over another, but here he wants it to be absorbed in the ground.

10. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th-21st century Israel), *שמירת שבת כהלכתה* (3rd ed.) 33 (64)

ולכאורה יש להקשות עליו מהא דסי' שכז במ"ב ס"ק טז דהמורה את נעליו במשחה דחייב משום ממרח, והרי ידוע דכוונת המורה להבליע את המשחה בתוך עור הנעליים! עיין שו"ת יביע אומר ח"ד סי' כה ס"ק יד.

וע"כ י"ל דכוונת המ"א היא דאין איסור ממרח במקום שכונתו להבליע את הרוק והרי הוא רוצה שייבלע הרוק בתוך האדמה ושללא יהיה כלל בעולם, ושללא כהבנת הדעת תורה, וזה לא שייך לומר בני"ד דאמנם כוונתו להבליע את המשחה בתוך הבשר אבל לא מפני שרוצה שלא תהיה בעולם, אדרבה, אלא דכך דרך שימושה! וכמו כן במורה משחה על הנעליים דג"כ כוונתו שתיבלע המשחה בתוך עורן והוא מעונין במשחה! ואולי יש לתרץ דברי הדעת תורה דלא קשה מהא דסי' שכז דשאני התם בנעליים דאין כוונת המורה את המשחה להבליעה בתוך הנעליים בלבד, אלא כוונתו גם להבריכן והרי ההברקה ניכרת בחוץ משא"כ במורה משחה לשם רפואה הרי כוונתו להבליע את המשחה בתוך גוף האדם ולא שתהא ניכרת בחוץ.

Presumably one should challenge him, for Mishneh Berurah 327:16 says that one who polishes his shoes with polish is liable for *memareiach* – and it is known that the intent of polishing is to cause the cream to be absorbed in the shoe leather! See Yabia Omer 4:28:14.

One must say that the Magen Avraham means that the *memareiach* prohibition does not apply when one intends to cause the saliva to be absorbed, and he wants the saliva to be absorbed in the ground and not to be in existence at all, unlike the way *Daat Torah* understood him. This does not apply in our case, for he certainly intends to cause the cream to be absorbed in the skin, but not because he no longer wants it to exist. Just the opposite – this is its function! Similarly, one who smears cream on shoes also intends for the cream to be absorbed in their leather, and he wants the cream [to exist]!

Perhaps one could justify the *Daat Torah*, saying the shoe case is not difficult. Shoes are different, as the one who smears the cream does not only want it absorbed in the shoes, but he also intends to shine them, and the shine is visible. As opposed to smearing cream for medicinal purposes, where one's intent is to cause the cream to be absorbed in the person's body and not to be visible.

11. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th-21st century Israel), *שמירת שבת כהלכתה* (3rd ed.) 33:14

ומותר להוציא את המשחה משפופרתה ולתתה הישר על גוף החולה על הפצע או לפחות על גבי הגזה, וכן מותר להוציאה ממיכלה במקל וליתן אותה במקום הדרוש. אבל יש להזהר מאד בכל זה שלא למרוח את המשחה על גוף האדם או על הגזה.

And one may draw out the cream from its tube and place it directly on the patient's body, on the wound, or at least on the gauze. And one may take it from the tube with a stick and place it on the needed spot. But one must be very careful not to smear the cream on the person's body or on the gauze.

12. Rabbi Eliezer Melamed (contemporary Israel), *Pninei Halakha Shabbat* 14:5

אין לטעון שהמטרה היא להבליע את הקרם בתוך הגוף, ולא למורחו על פני העור, מפני שגם כאשר רוצים שהקרם ייבלע בעור, מעוניינים שחלק ממנו ישאר על פני העור כדי להחליקו, ולכן יש בזה איסור ממרח.

One should not claim that the goal is to absorb the cream into the body and not to spread it over the skin, since even when they want the cream to be absorbed into the skin, they want part of it to remain on the skin to make it smooth, and therefore the prohibition against *memareiach* applies.